

การอนุรักษ์น้ำอย่างประหยัด

1. หมั่นตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำ เพื่อลดการสูญเสียน้ำอย่างเปล่าประโยชน์
2. ไม่ควรปล่อยให้ให้น้ำไหลตลอดเวลา ตอนล้างหน้า แปรงฟัน โกนหนวด และ สบู่ตอนอาบน้ำเพราะจะสูญน้ำไปโดยเปล่าประโยชน์ นาทีละหลาย ๆ ลิตร
3. ใช้สบู่เหลวแทนสบู่ก้อนเวลาล้างมือ เพราะการใช้สบู่ก้อนล้างมือจะใช้เวลามากกว่าการใช้สบู่เหลวและการใช้สบู่เหลวที่ไม่เข้มข้น จะใช้น้ำน้อยกว่าการล้างมือตัวสบู่เหลวเข้มข้น
4. ซักผ้าด้วยมือ ควรรองน้ำใส่กะละมังแค่พอใช้ อย่าเปิดน้ำไหลทิ้งไว้ตลอดเวลาซัก เพราะสิ้นเปลืองกว่าการซักโดยวิธีการชั่งน้ำไว้ในกะละมัง
5. ใช้ ผักบัวรดน้ำต้นไม้แทนการฉีดน้ำด้วยสายยาง

6. ไม่ควรใช้สายยางและเปิดน้ำไหลตลอดเวลา ในขณะที่ล้างรถเพราะจะใช้น้ำมากถึง 400 ลิตร แต่ถ้าล้างด้วยน้ำและฟองน้ำในกระป๋องหรือภาชนะบรรจุน้ำ
7. ไม่ควรล้างรถบ่อยครั้งจนเกินไป เพราะนอกจากจะสิ้นเปลืองน้ำแล้ว ยังทำให้เกิดสนิมที่ตัวถังได้ด้วย
8. ตรวจสอบท่อน้ำรั่วภายในบ้านด้วยการปิดก๊อกน้ำทุกตัวภายในบ้าน หลังจากทีทุกคนเข้านอน (หรือเวลาที่แน่ใจว่าไม่มีใครใช้น้ำระยะหนึ่ง โดยที่ยังไม่มีใครเปิดน้ำใช้ก็เรียกช่างมาตรวจซ่อมได้เลย)
9. ควรล้างพืชผักและผลไม้ในอ่าง หรือภาชนะที่มีการกักเก็บน้ำไว้เพียงพอ เพราะการล้างด้วยน้ำที่ไหลจากก๊อกน้ำโดยตรงจะใช้น้ำมากกว่า การล้างด้วยน้ำที่บรรจุไว้
10. ตรวจสอบชักโครกว่ามีจุดรั่วซึมหรือไม่ ให้ลองหยดสีผสมอาหาร ลงในถังพักน้ำ แล้วสังเกตดูที่คอห่าน หากมีน้ำสีลงมา โดยที่ไม่ได้กดชักโครก

การใช้น้ำอย่างประหยัด

1. ไม่ควรเปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้ ขณะที่น้ำประปาไม่ไหล เพราะเมื่อการประปาจ่ายน้ำท่านได้ น้ำอาจจะสิ้นภาชนะเก็บกัก ทำให้เสียค่าน้ำแพงขึ้น
2. ไม่ควรติดตั้งเครื่องสูบน้ำโดยตรงจากเส้นท่อประปา กรณีที่น้ำประปาไม่ไหล ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสีย ดังนี้
  - 2.1 ทำให้เสียค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น
  - 2.2 เมื่อเกิดท่อแตก รั่ว เครื่องสูบน้ำจะสูบน้ำและสิ่งสกปรกนอกเส้นท่อเข้าสู่ก๊อกน้ำด้วย
  - 2.3 ตัวเลขมาตรวัดน้ำจะขึ้นเร็วกว่าปกติ
  - 2.4 ในกรณีที่อุปกรณ์น้ำประปาชำรุดเกิดการรั่วไหล เครื่องสูบน้ำจะทำงานตลอดเวลา
  - 2.5 ขณะที่ท่านใช้เครื่องสูบน้ำ เพื่อนบ้านจะเกิดผลกระทบคือน้ำไหลน้อยหรือไม่ไหลเลย
3. หากต้องการให้น้ำไหลแรง ควรมีบ่อกักเก็บประปาไว้ และใช้เครื่องสูบน้ำจากบ่อกักเก็บน้ำโดยตรง

วิธีการตรวจสอบท่อแตก ท่อรั่ว

หากเกิดท่อรั่วน้ำจะไหลอ่อนลงกว่าปกติ
ควรตรวจสอบดังนี้

1. ปิดก๊อกน้ำทุกตัวภายในบ้าน
2. ดูตัวเลขในมาตรวัดน้ำว่ามีการเคลื่อนไหวน้ำหรือไม่
3. ถ้าหากไม่มีท่อแตกรั่ว มาตรวัดน้ำจะไม่เดิน และตัวเลขจะอยู่ที่ไม่เคลื่อนไหวน้ำ
4. หากตัวเลขเคลื่อนไหวน้ำแสดงว่ามีท่อแตกรั่ว
  - 4.1 ฟังเสียง และสังเกตดูการเคลื่อนไหวน้ำของตัวเลขในมาตรวัดน้ำ
  - 4.2 พื้นดินบริเวณที่มีท่อแตกจะทรุดต่ำกว่าที่อื่น และพื้นดินจะเปียกและตลอดเวลาต้องรีบซ่อมแซมแก้ไขด่วน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทอง
อำเภอเวียงอิน จังหวัดมหาสารคาม
โทร. 043-986024

เอกสารประชาสัมพันธ์
การใช้น้ำอย่างประหยัด

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทอง

การรวบรวมน้ำเสีย

ระบบรวบรวมน้ำเสียหรือระบบระบายน้ำ หมายถึง การนำน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดหลาย ๆ แห่งไปรวมกันยังสถานที่ที่จะบำบัด โดยผ่านท่อระบายน้ำ แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ

1.ระบบท่อร่วม (Combined System) เป็นระบบที่ใช้ท่อระบายน้ำฝนและน้ำเสียร่วมกัน โดยจะต้องสร้างก่อดักน้ำเสีย (Interceptor) เป็นระยะ ๆ เพื่อรวบรวมน้ำเสียให้ไหลไปตามท่อรวมไปยังบ่อบำบัดน้ำเสีย ส่วนลำฝนจะถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

2.ระบบท่อแยก (Separated System) เป็นระบบที่แยกท่อระบายน้ำเสียออกจากท่อระบายน้ำฝน

น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียนำไปทำอะไรได้บ้าง

ข้อดีของการใช้น้ำทิ้ง

1. เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ นำน้ำทิ้งจากระบบบำบัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. สารอาหารในน้ำ น้ำทิ้งจากระบบบำบัดจะมีไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ซึ่งเป็นธาตุอาหารจำเป็นของพืช การใช้น้ำทิ้งในการเพาะปลูกจะช่วยลดปริมาณการใช้สารเคมีและปุ๋ยได้

3. ความสม่ำเสมอของปริมาณน้ำ เนื่องจากประชาชนมีการใช้น้ำและก่อให้เกิดน้ำทิ้งน้ำเสียทุกวัน การนำน้ำทิ้งมาใช้ประโยชน์จะช่วยลดการขาดน้ำในชุมชนได้

น้ำทิ้งจากระบบบำบัดน้ำเสียใช้ประโยชน์ได้มากมายนะครับ

- ใช้ในการเกษตร เช่น ปลูกผัก, นาข้าว, ดอกไม้
- ล้างถนน
- รดน้ำในสวนสาธารณะ
- ใช้ล้างชักโครกในห้องน้ำสาธารณะ

เอกสารประชาสัมพันธ์

การจัดการน้ำเสียในชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลนาทอง
อ.เชียงยืน จ.มหาสารคาม

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
โทร 043-986024

น้ำเสียคืออะไร...???

น้ำเสีย หมายถึง น้ำหรือของเหลวที่มีสิ่งเจือปนต่าง ๆ ในปริมาณสูงจนกระทั่งเป็นน้ำที่ไม่ต้องการ และน่ารังเกียจสำหรับคนทั่วไป เป็นมลพิษทางทัศนียภาพและก่อให้เกิดผลเสียหลายต่อสิ่งแวดล้อม

ทำไมต้องมีการบำบัดน้ำเสีย

- เพื่อทำลายตัวการที่ทำให้เกิดโรค หรือแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อโรค เช่น บิด อหิวาตกโรค และท้องร่วง
- เพื่อเปลี่ยนสภาพน้ำเสียให้อยู่ในสภาพที่สามารถนำกลับมาใช้ได้
- เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญซึ่งความรำคาญที่เกิดขึ้น เช่น กลิ่นของน้ำเสีย หรือสีที่เป็นที่น่ารังเกียจ
- และเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะมลพิษทางน้ำ

น้ำเสียมาจากไหน...???

น้ำเสียมาจากแหล่งดังต่อไปนี้

1. น้ำเสียจากชุมชน เป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของประชาชนในชุมชน โดยมีแหล่งกำเนิดมาจาก อาคารบ้านเรือน ร้านค้าพาณิชย์ ตลาดสด ร้านอาหารสถาบันการศึกษา สถานที่ราชการ โรงแรม โรงเรียน ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น

2. น้ำเสียจากอุตสาหกรรม เป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นน้ำล้างในกระบวนการผลิตต่าง ๆ ซึ่งมีสมบัติแตกต่างกันตามประเภทของอุตสาหกรรม

3. น้ำเสียจากการเกษตร เป็นน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางเกษตร เช่น น้ำเสียจากการล้างคอกสัตว์เลี้ยง เช่น คอกหมู คอกวัว เล้าไก่ น้ำเสียจากนาข้าว จากฟาร์มเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น โดยน้ำเสียจากเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะปนเปื้อนสารเคมี ยาฆ่าแมลง หรือปุ๋ย

การตรวจสอบน้ำเสีย

เรามีวิธีตรวจสอบน้ำเสียถึง 3 วิธี คือ ดูลักษณะทางกายภาพ ตรวจสอบทางชีวภาพ และตรวจสอบทางเคมี

ลักษณะทางกายภาพ คือ ดูด้วยตาเปล่า ๆ นั้นเอง หรือตรวจวัดอย่างง่าย ๆ เช่น ความขุ่น อุณหภูมิ สี กลิ่น

ลักษณะทางชีวภาพ คือ การตรวจวัดจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในน้ำ

ลักษณะทางเคมี คือ ความเป็นกรด-ด่าง(pH) ค่าไอดี (Biochemical Oxygen Damage, BOD) ค่าซีไอดี สารอาหาร (Nutrient) และสารพิษต่าง ๆ (Toxic Substances) และโลหะหนัก

